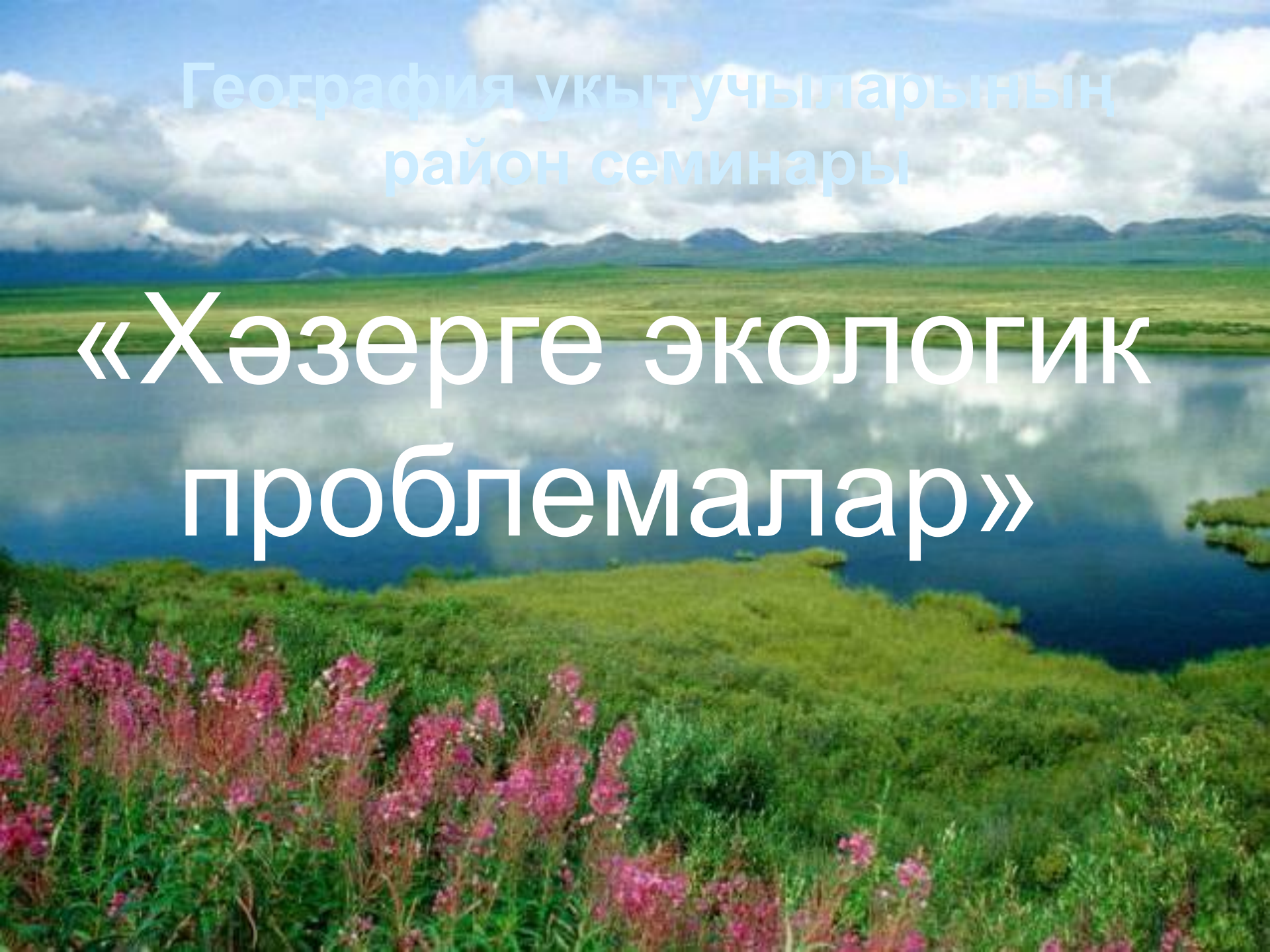

География укытучыларының
район семинары

«Хәзерге экологик проблемалар»

Өй эшен тикшерү

- Россиянең күлләре
- Россиянең сазлыктары һәм жир асты сулары
- Бозлыктар һәм мәңгелек туңлык

Ачык дәрес темасы:

«Су ресурслары.
Сулыкларны саклау».

Дәреснең максаты:

Белем бирү максаты:

- су ресурслары турындагы белемнәрне ныгыту;*

Үсеи максаты:

- суны куллану һәм суны файдалану терминнарын аерырга өйрәнү;*

Тәрбия максаты:

- әйләнә-тирә мохитне, су ресурсларына карата сакчыл караи тәрбияләү.*

Дәрес планы:

- 1) Су ресурслары һәм аларны куллану.
- 2) Су кадастры.
- 3) Су ресурсларына кешенең йогынтысы, суны куллану.
- 4) Сулыкларны саклау.
- 5) Табигый бәла-казалар.

Су ресурслары – халыкны су белән тәэмин итүдә, авыл хуңалыгында һәм промышленностьта кулланыла торган һәм кулланырга мөмкин булган җир өсте һәм җир асты сулары.

Су ресурслары һәм аларны куллану

Су ресурслары

```
graph TD; A[Су ресурслары] --> B[ЖИР ӨСТЕ СУЛАРЫ]; A --> C[ЖИР АСТЫ СУЛАРЫ];
```

ЖИР ӨСТЕ СУЛАРЫ

ЖИР АСТЫ СУЛАРЫ

*Чиста судан башка кеше яши
алмый!*

Көнкүреш кирәк-яраклар өчен бер кешегә тәүлеккә 300-400 л су кирәк, ә бер елга якынча 110-150 куб. м су кирәк.

Елга сулары – иң арзанлы су юлы булып тора һәм бик зур күләмдә йөк ташу өчен кулланыла.

Төче су запасларының күп өлеше авыл хужалыгында кырларны су белән тәэмин итү өчен кулланыла.

Россия су ресурсларына бай, ләкин алар тигез бүленмәгән: Рус тигезлегенең төньяк-көнбатыш өлешендә сулыклар күп, бигрәк тә күлләр. Рус тигезлегенең көньяк-көнчыгыш өлеше Урта Рус калкулыгы һәм Уралда су житешми.

Төп төче су запаслары күлләрдә, бозлыктарда һәм жир асты суларында.

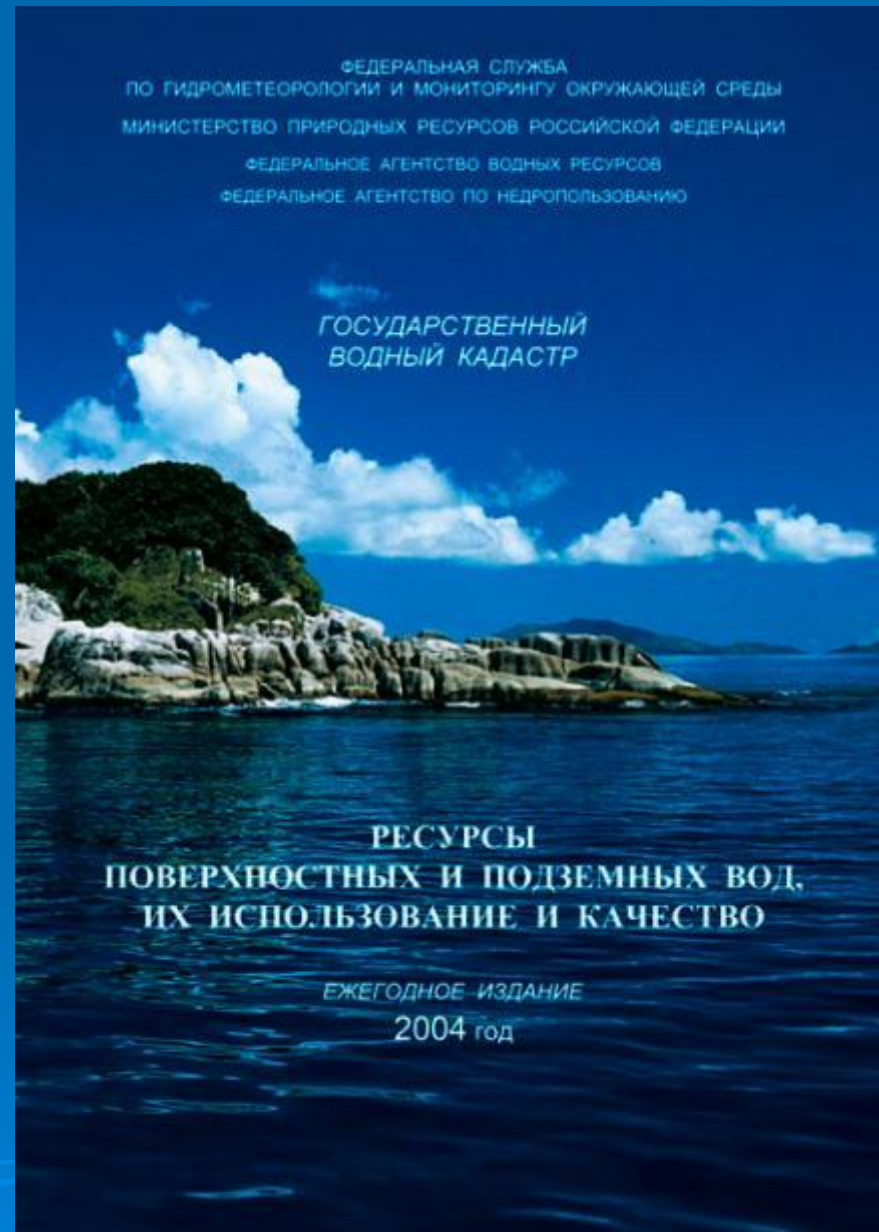
Елгалар һәр елны яңартылып тора торган су ресурслары булып тора. Елгаларга Россиянең Себер яклары бай. Кеше тормышында күбрәк елга сулары кулланыла.

Енисей – Россияның иң мул сулы елгасы

СУ КАДАСТРЫ

Су ресурсларына
бәя – су кадастр
ында – илебезнең
су ресурслары
турында
системалаштыры
лган
мәгълуматләр
тупланган
жыентыкта
бирелгән.

Су ресурсларына кешенең йогынтысы, суны куллану

Суны файдалану:

1. Балыкчылык
2. Гидроэнергетика
3. Су транспорты
4. Су коену
5. Яр буенда балык тоту

Суны куллану:

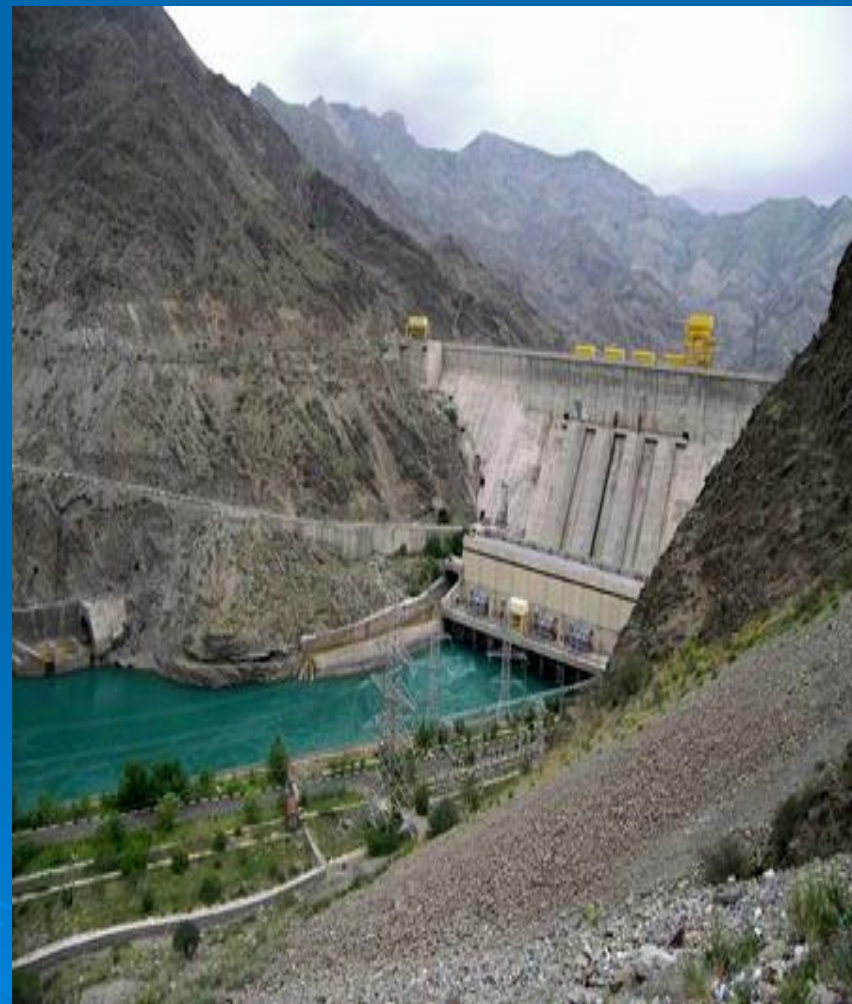
1. Промышленность
2. Авыл хужалыгы
3. Коммуналь хужалык

Суның сыйфаты пычрана

Суның күләме кими

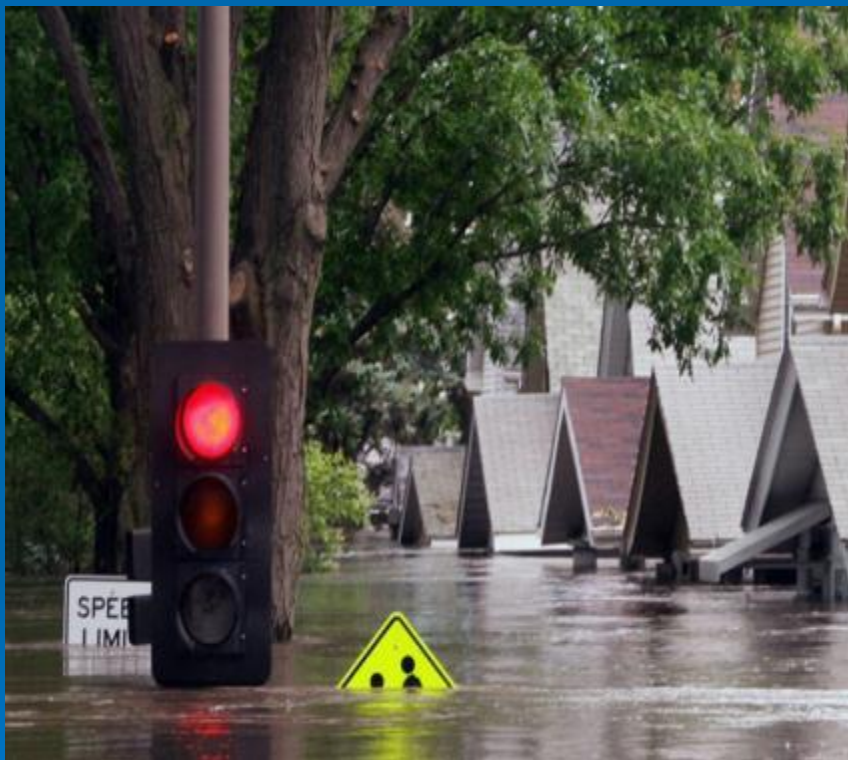
Суның сыйфаты кимүгә мисаллар:

Сулыкларны саклау

1. Суларны чистарту жайланмаларын төзү һәм булганнарын яңартып тору.
2. Кулланылган суларны чистартып яңадан куллану технологиясен кертеп промышленностьтә куллану.
3. Суны экономияле куллану.

Табиғый бәла-казалар

Цунами и наводнения

Сели – грязекаменные
ПОТОКИ

Физкультминутка

БЕЛЕМНЭРНЕ НЫГЫТУ

время (0:00)

Н Нэрсэ ул су
ресурслары Нэрсэ
ул су ресурслары?

БЕЛЕМНЭРНЕ НЫГЫТУ

время (0:00)

Нэрсэ ул су
кадастры?

БЕЛЕМНЭРНЕ НЫГЫТУ

ВАКЫТ ЧЫКТЫ

Нәрсә ул су
кадастры?

БЕЛЕМНЭРНЕ НЫГЫТУ

время (0:00)

Су саклагычларның нинди
тискәре яклары бар?

БЕЛЕМНЭРНЕ НЫГЫТУ

ВАКЫТ ЧЫКТЫ

Су саклагычларның
нинди тискәре яклары
бар?

БЕЛЕМНЭРНЕ НЫГЫТУ

время (0:00)

Нинди елгаларда су
басулар була? Ни өчен?

БЕЛЕМНЭРНЕ НЫГЫТУ

ВАКЫТ ЧЫКТЫ

Нинди елгаларда су
басулар була? Ни
өчен?

БЕЛЕМНЭРНЕ НЫГЫТУ

время (0:00)

Нэрсэ ул сель?
Кайларда алар
була?

БЕЛЕМНЭРНЕ НЫГЫТУ

ВАКЫТ ЧЫКТЫ

Нәрсә ул сель?

Кайларда алар

була?

БЕЛЕМНЭРНЕ НЫГЫТУ

время (0:00)

Нэрсэ ул цунами?

БЕЛЕМНЭРНЕ НЫГЫТУ

ВАКЫТ ЧЫКТЫ

Нәрсә ул цунами?

БЕЛЕМНЭРНЕ НЫГЫТУ

время (0:00)

Су ресурсларын
ничек сакларга
була?

БЕЛЕМНЭРНЕ НЫГЫТУ

ВАКЫТ ЧЫКТЫ

Су ресурсларын
ничек сакларга
була?

Өй эше §13 кабатларга,
Сорауларга жавап бирергә